

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2137/2020
15.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Јасика, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Бошко Буха“ из Инђије, чији је пуномоћник Владимир Алишић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против решења Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1639/19 од 04.03.2020. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против решења Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1639/19 од 04.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 84/17 од 12.03.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се поништи као незаконито решење тужене број ...-...-.../...-... од 18.06.2015. године и да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад, те да се обавезе тужена да тужиљи накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде па до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове поступка од 203.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до исплате.

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1639/19 од 04.03.2020. године, ставом првим изреке укинута је првостепена пресуда и одбачена тужба од 13.07.2015. године. Ставом другим изреке у преосталом делу одбијена је жалба тужиље и потврђено решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди.

Против решења другостепеног суда, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење у смислу одредбе члана 408. у вези члана 420. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене по основу више закључених уговора о раду на одређено време почев од 18.03.2013. године до 18.06.2015. године, обављајући послове Тужила је са туженим 19.05.2015. године засновала радни однос на одређено време ради замене одсутне запослене до 60 дана, закључивши уговор о раду број ...-...-.../...-... од 19.05.2015. године за обављање послова Решењем директора тужене број ...-...-.../...-... од 18.06.2015. године тужили је отказан уговор о раду број ...-...-.../...-... од 19.05.2015. године и констатовано да јој радни однос престаје 18.06.2015. године због истека рока на који је заснован радни однос. Против наведеног решења тужила је изјавила приговор, који је одлуком Управног одбора тужене број ...-...-.../...-... од 02.07.2015. године одбијен и дата поука да се против овог решења може покретнути радни спор пред Основним судом у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији у року од 15 дана од дана достављања овог решења. Тужили је решење од 02.07.2015. године достављено 07.07.2015. године. Тужила тужбом у овој правној ствари тражи да се поништи решење тужене број ...-...-.../...-... од 18.06.2015. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле, док је другостепени суд правилно применио материјално право када је укинуо у одбијајућем делу првостепену пресуду и одбацио тужбу, као недозвољену.

Одредбом члана 145. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/09, ... 35/15), прописано је да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени имају право на приговор органу управљања, у року од осам дана од дана достављања решења директора. Ставом 7. истог члана закона, прописано је да ако орган управљања не одлучи по приговору или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке, односно од дана достављања одлуке.

Сагласно цитираној законској одредби члана 145. Закона о основама система образовања и васпитања, предвиђена је двостепеност у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама васпитања и образовања, што подразумева и одлуку о престанку радног односа односно отказа уговора о раду. Наиме, предмет тужбеног захтева у судском спору у циљу заштите повређеног права запосленог мора бити коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом приговора запосленог против првостепеног решења (првостепено решење само у случају када послодавац и по истеку законом прописаног рока не донесе одлуку о приговору, применом члана 145. став 7. цитираног закона). При том када је о приговору запосленог одлучено решењем надлежног органа, тада коначну одлуку не чини само другостепена одлука, већ и првостепена одлука која се њоме потврђује, јер другостепена одлука конзумира и одлуку првостепеног органа.

Испитујући законитост спорног решења од 18.06.2015. године, другостепени суд је правилно закључио да је тужба недозвољена, с обзиром да тужила није тражила и поништај одлуке Управног одбора тужене, већ само решења директора тужене (првостепене одлуке), због чега је правилно тужба одбачена. У конкретном случају, утврђено је да је решењем директора тужене од 18.06.2015. године тужили отказан уговор о раду број ...-...-.../...-... од 19.05.2015. године и констатовано да јој радни однос престаје 18.06.2015. године због истека рока на који је заснован радни однос, а да је

одлуком Управног одбора тужене од 02.07.2015. године, одбијен приговор тужиље. Имајући у виду прописану двостепеност поступка у одлучивању о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама васпитања и образовања, а како применом одредбе члана 145. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања, тужиља поднетом тужбом у овој правној ствари није тражила и поништај одлуке Управног одбора тужене од 02.07.2015. године, којим је решење директора тужене од 18.06.2015. године постало коначно, то Врховни касациони суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да је тужба недозвољена, због чега је првостепену пресуду укинуо у одбијајућем делу и тужбу одбацио.

Неоснован је навод ревизије да Закон о основама система образовања и васпитања који је важио у време доношења решења о отказу уговора о раду и у време подношења тужбе није био применљив на тужиљу као ..., већ само на наставно особље, као и да су приликом заснивања радног односа тужиље примењене одредбе Закона о раду. Наиме, одредбом члана 1. став 1. Закона о раду прописано је да се права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада, уређују овим законом и посебним законом, у складу са ратификованим међународним конвенцијама. То значи да се одредбе Закона о раду примењују на запослене чији радни однос није регулисан посебним законом, или у делу који није регулисан посебним законом. Имајући у виду да је за запослене у систему образовања донет посебан закон, који између осталог регулише заснивање, постојање и престанак радног односа у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, који се у погледу услова и начина заснивања радног односа односи на све категорије запослених лица, дакле не само на лица која непосредно обављају васпитно-образовни рад (наставник, васпитач, стручни сарадник и друго лице), већ и на запослене која обављају друге (помоћне) послове, то се у овој правној ствари и на основаност захтева тужиље примењују одредбе Закона о основама система образовања и васпитања. Стога је по оцени Врховног касационог суда правилна одлука другостепеног суда да у конкретном случају нема места примени одредби Закона о раду, већ да се у конкретном случају имају применити одредбе Закона о основама система образовања и васпитања (као *lex specialis*).

На основу изнетог, применом одредбе члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић